

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh
poslankýň Národnej rady Slovenskej republiky Ingrid Kosovej a Viery Kalmárovej
k vládnemu návrhu zákona, ktorým sa mení a doplňa zákon č. 597/2003 Z. z. o
financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších
predpisov a ktorým sa menia a doplňajú niektoré zákony
(tlač 400)

V súlade s ustanoveniami zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov predkladáme nasledujúci pozmeňujúci a doplňujúci návrh k vládnemu návrhu zákona, ktorým sa mení a doplňa zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a doplňajú niektoré zákony (tlač 400).

Vo vládnom návrhu zákona navrhujeme tieto zmeny a doplnenia:

1. V čl. I bod 26 znie:

„26. V § 4aa ods. 1 sa slová „materskej školy zriadenej obcou, štátnej“ nahrádzajú slovom „verejnej“ a za slová „zriaďovateľa cirkevnej materskej školy“ sa vkladá čiarka a slová „súkromnej školy alebo zriaďovateľa súkromnej materskej školy“.“.

2. V čl. I sa za bod 26 vkladajú nové body 27 až 33, ktoré znejú:

„27. V § 4aa ods. 3 úvodná veta znie: „Zákonný zástupca dieťaťa a verejnej materskej školy, cirkevnej materskej školy alebo súkromnej materskej školy, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné, a zákonný zástupca žiaka verejnej školy, cirkevnej školy alebo súkromnej školy majú právo na úhradu cestovných nákladov na dopravu dieťaťa alebo žiaka podľa odseku 2 z obce jeho trvalého pobytu do“.

28. V § 4aa ods. 3 sa za písmeno c) vkladá nové písmeno d), ktoré znie:

„d) najbližšej súkromnej základnej školy a späť, ak v obci, v ktorej má žiak trvalý pobyt, nie je zriadená základná škola,“.

Doterajšie písmená d) až k) sa označujú ako písmená e) až l).

29. V § 4aa ods. 3 sa za písmeno e) vkladá nové písmeno f), ktoré znie:

„f) najbližšej súkromnej materskej školy a späť, ak v obci, v ktorej má dieťa, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné, trvalý pobyt, nie je zriadená materská škola,“.

Doterajšie písmená f) až l) sa označujú ako písmená g) až m).“.

30. V § 4aa ods. 3 písm. k) sa slová „a), c), e) a g)“ nahrádzajú slovami „a), c), d), g) a i)“.

31. V § 4aa ods. 3 písm. l) sa slová „b), d), f) a h)“ nahrádzajú slovami „b, e), f), h) a j)“.

32. V § 4aa ods. 4 sa slová „písm. g)“ nahrádzajú slovami „písm. i)“.

33. V § 4aa ods. 5 sa slová „písm. h)“ nahrádzajú slovami „písm. j)“.

Ostatné novelizačné body v čl. I sa primerane prečísľujú.

3. V čl. I bod 35 znie:

„35. V § 6 ods. 1 sa slová „§ 4aa až 4e“ nahrádzajú slovami „§ 4aa až 4af a § 4b až 4e“.

4. V čl. I sa za bod 35 vkladá nový bod 36, ktorý znie:

„36. V § 6a ods. 1 sa slová „§ 4ab až 4e“ nahrádzajú slovami „§ 4aa až 4af a § 4b až 4e“. “.

Ostatné novelizačné body v čl. I sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie k bodom 1 až 4:

Podľa § 6 sa pri financovaní cirkevných škôl, ktoré sa uskutočňuje z kapitoly ministerstva, postupuje podľa § 4, § 4aa až § 4af a § 4b až § 4e. Pri financovaní súkromných materských škôl, ktoré sa uskutočňuje z kapitoly ministerstva, sa postupuje podľa § 4, § 4ab až § 4af a § 4b až § 4e. Je potrebné, aby sa pri financovaní súkromných škôl postupovalo rovnako ako pri financovaní cirkevných škôl. Súkromné základné školy a súkromné materské školy by mali mať možnosť poberať príspevok na dopravu, čo prispeje k zvýšeniu motivácie súkromných zriaďovateľov podieľať sa na inkluzívnej výchove a vzdelávaní detí a žiakov z vylúčených komúní.

5. V čl. III sa za bod 36 vkladá nový bod 37, ktorý znie:

„37. V § 8 sa odsek 1 dopĺňa písmenom e), ktoré znie:

„e) dodržanie princípu inklúzie a zákazu segregácie podľa osobitného predpisu.^{35aa)}“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 35aa znie:

„^{35aa)} § 3 písm. f) zákona č. 245/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov.“.

Ostatné novelizačné body v čl. III sa primerane prečísľujú.

Nový bod 37 nadobúda účinnosť 1. januára 2025, čo sa primerane premietne do článku upravujúceho účinnosť.

6. V čl. III bode 38 sa v § 8 za odsek 6 dopĺňa odsek 7, ktorý znie:

„(7) Ak je ohrozené plnenie povinnej školskej dochádzky žiakov na území obce alebo bol školský obvod určený bez zohľadnenia skutočností podľa odseku 1, školský obvod základnej školy určí regionálny úrad školskej správy v sídle kraja. Regionálny úrad školskej správy v sídle kraja pri rozhodovaní o školskom obvode základnej školy zohľadní skutočnosti podľa odseku 1.“.

V nadväznosti na doplnenie nového odseku 7 sa primerane upraví úvodná veta novelizačného bodu.

7. V čl. III, 39. bode sa § 8a ods. 2 dopĺňa písmenom e), ktoré znie:

„e) dodržanie princípu inklúzie a zákazu segregácie podľa osobitného predpisu.^{35aa)}“.

8. V čl. III, 96. bode sa § 39hn dopĺňa odsekom 3, ktorý znie:

„(3) Obce prispôsobia školské obvody základných škôl určené podľa doterajších predpisov tak, aby od školského roka 2026/2027 zohľadňovali skutočnosti uvedené v § 8 ods. 1 v znení účinnom od 1. januára 2025. Obce prispôsobia určenie spádových materských škôl tak, aby od školského roka 2026/2027 zohľadňovali skutočnosti uvedené v § 8a ods. 2 v znení účinnom od 1. januára 2025. Príspevok na dopravu patriaci žiakovi, ktorý plní povinnú školskú dochádzku na prvom stupni základnej školy alebo na druhom stupni základnej školy v školskom obvode určenom podľa predpisov účinných do 31. decembra 2024, zostáva zachovaný aj v nasledujúcich ročníkoch žiaka príslušného stupňa na tejto základnej škole.“.

Odôvodnenie k bodom 5 až 8:

Navrhujeme do zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov doplniť podmienky, ktoré musí obec pri zriaďovaní školských obvodov a spádových materských škôl zohľadniť a ktoré zohľadňujú aplikovateľné princípy výchovy a vzdelávania podľa školského zákona, ku ktorému sa zákon č. 596/2003 Z. z. viaže. Zákon rieši situáciu, kedy nie sú zohľadnené podmienky podľa § 8 ods. 1 iba v prípade zriadenia spoločného obvodu. Navrhujeme preto doplniť aj toto ustanovenie a dať právomoc rozhodnúť regionálnemu úradu školskej správy v sídle kraja. Zároveň navrhujeme podmienku zákazu segregácie doplniť aj do § 8a ods. 2. Prechodné ustanovenie zavádza povinnosť obciam pri stanovovaní školských obvodov zohľadniť všetky skutočnosti v § 8 ods. 1, určiť spádové materské školy podľa podmienok v § 8a ods. 2, a zavádza

rovnaké podmienky už pre existujúce školské obvody a spoločné školské obvody.

9. V čl. V, 4. bode v § 2 písmene ab) časť vety za bodkočiarkou znie:
„pri uskutočňovaní výchovy a vzdelávania v rámci národnostného školstva musia byť súčasne splnené tieto podmienky:
1. vytváranie národnostného školstva vychádza z vôle rodičov alebo iných zákonných zástupcov detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám,
 2. dieťa alebo žiak sa zúčastňuje na výchovno-vzdelávacom procese na základe požiadavky rodiča alebo zákonného zástupcu dieťaťa alebo žiaka, pričom dostupnosť výchovno-vzdelávacieho procesu v škole alebo školskom zariadení mimo systému národnostného školstva sa zaručuje,
 3. uskutočňovanie výchovno-vzdelávacieho procesu zodpovedá kvalite a úrovni vzdelávania, ktoré sa uskutočňuje na rovnakých stupňoch vzdelávania a výchovy v školách a školských zariadeniach mimo systému národnostného školstva,
 4. výchovno-vzdelávací proces v národnostnom školstve sa zameriava aj na zachovanie a rozvoj kultúrnej a jazykovej identity detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám,“.

Odôvodnenie:

Navrhovateľ v bode 6 návrhu novely zakotvuje zákonnú výnimku segregácie spočívajúcu v oddelenom vzdelávaní na základe jazyka národnostných menšín odvolávajúcu sa na Dohovor UNESCO o diskriminácii vo vzdelávaní z roku 1960, ktoré ratifikovala aj Slovenská republika. Navrhovaná úprava však opomína tri dôležité podmienky obsiahnuté v článku 2b) tohto Dohovoru, ktoré musí priestorovo oddelené národnostné školstvo splňať, aby nešlo o segregáciu. Po prvé, vznik takýchto národnostných inštitúcií musí byť výsledkom želania rodičov detí, respektíve iných právnych zástupcov detí patriacich k národnostným menšinám. Po druhé, navštevovanie národnostných škôl je len možnosťou. To znamená, že deti patriace k národnostným menšinám majú súčasne aj reálnu dostupnosť v rámci školského obvodu, v ktorom majú bydlisko navštevovať školy, so štátnym vyučovacím jazykom, ktoré nie sú súčasťou národnostného školstva v školskom obvode. Po tretie a veľmi dôležité je, že štandard a kvalita vzdelávania nemôže byť nižšia ako všeobecný vzdelávací štandard školách s vyučovacím štátnym jazykom, ktoré navštevujú deti patriace k majorite. Pri absencii týchto podmienok v zákone, najmä v kontexte rómskej menšiny, ktorá čelí rozsiahlej

systematickej segregácii vo vzdelávaní, hrozí, že namiesto naprávania segregácie, zakladanie národnostných škôl bude spôsob ako fakticky ospravedlniť segregáciu a obísť povinnosť desegregovať. Toto riziko je znásobené tým, že navrhovateľ zavádza v § 2 písmene ae) zákona č. 245/2008 Z. z. nový typ národnostnej školy, ktorá predpokladá, že sa bude poskytovať len výučba v jazyku národnostnej menšiny, pričom celý vzdelávací proces bude prebiehať v štátnom jazyku (§ 2 písm. ae). To znamená, že založenie národnostnej školy bude jednoduchšie. Poslanecký návrh má za cieľ pomôcť znížiť toto riziko právnou úpravou, ktorá ucelene preberá zásady medzinárodného aj európskeho práva v tejto citlivej otázke, ktorá je aj predmetom žaloby zo strany Európskej komisie voči SR.

10. V čl. V, 14. bode v § 7 ods. 11 sa za slovo „môže“ vkladajú slová „v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania“.

Odôvodnenie:

Podľa § 7 ods. 3 zákona školský vzdelávací program musí byť v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania. Podľa § 14a ods. 4 inovácie zapísané v katalógu musia byť v súlade s princípmi výchovy a vzdelávania. Je nevyhnutné rovnakým spôsobom podmieniť výchovu a vzdelávanie, ktorá sa má uskutočňovať nad rámec školského vzdelávacieho programu a inovácií podľa § 14a. V opačnom prípade by obsah výchovy a vzdelávania mohol byť v rozpore so základnými hodnotami, ku ktorým sa Slovenská republika hlási.

11. V čl. V, 85. bode v § 151a sa za ods. 1 vkladá nový ods. 2, ktorý znie:

„(2) Stredné školy môžu nastaviť pravidlá pre používanie komunikačných prostriedkov pre žiakov všetkých ročníkov. Stredné školy v školskom poriadku určia činnosti, priestory a časy, v ktorých bude možné obmedziť používanie komunikačných prostriedkov.“

Doterajšie odseky 2 až 4 sa primerane preznačia.

12. V čl. V, 85. bode v § 151a ods. 2 sa za slová „odseku 1“ vkladajú slová „a pravidlá podľa odseku 2“ a slovo „nevzťahuje“ sa nahrádza slovom „nevzťahujú“.

Odôvodnenie k bodom 11 a 12:

Mnohé stredné školy v svojich školských poriadkoch regulujú (nezakazujú, ale určujú pravidlá) použitie komunikačných prostriedkov a v prípade porušenia pravidiel, dočasne tento prostriedok žiakovi odoberú. Zatiaľ čo predložená novela školského zákona rieši túto možnosť u žiakov základných škôl a žiakov prvých štyroch ročníkov gymnázií s osemročným vzdelávacím programom (ide o žiakov do veku 15 rokov), žiakov stredných škôl sa žiakov sa netýka. Netýka sa ani žiakov prvého ročníka gymnázia s päťročným vzdelávacím programom (bilingválne gymnázium), ktorí majú 14 rokov. V tom prípade, ale pedagogický zamestnanec strednej školy nemôže žiakovi dočasne odobrať zariadenie, keďže by išlo o zásah do vlastníckeho práva podľa čl. 20 Ústavy SR. Vlastnícke právo možno obmedziť iba v súlade so zákonom a v prípade žiakov stredných škôl na to školský zákon nemyslí.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh
poslankýň Národnej rady Slovenskej republiky Ingrid Kosovej a Viery Kalmárovej
k vládnemu návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 597/2003 Z. z. o
financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších
predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony
(tlač 400)

Meno a priezvisko:

1. MORTIM OUSÉCI
2. NATÁLIA NASH
3. BEĀTA JURÍK
4. JĀN HARŠAŠ
5. JANA HANULIAKOVÁ
6. OUDREJ PROŠTĚDŮK
7. VĪHOM TANKO
8. JAROSLAV ŠPIŠÍK
9. DAVID DEJ
10. FRANKA VANCE
11. ZUZANA MESTEROVÁ
12. ZUZANA TĚVĚLOVÁ
13. OSKAR DUBÁK
14. DANA KLEINERT
15. VERONIKA ŠROBOVÁ
16. Tamara Stoklasová
17. INGRID KOŠOVÁ
18. VĪERA KALHÁROVÁ
- 19.
- 20.

Podpis:

[illegible]